

SESTRY
V PALIATIVNÍ
PÉČI

KONFERENCE 2026

Sestra v pozůstalostní péči

garantka bloku

Bc. Kateřina Machů

přednášející

Bc. Kateřina Bransburg, Mgr. Jitka Kosíková, Mgr. Jolana Snopková

CENTRUM
PALIATIVNÍ
PÉČE

Nadace
rodiny
Vlčkových

Kompetence sester v péči o pozůstalé

Mgr. Jitka Kosíková

10.2.2026, Praha

proč se bavit o pozůstalostní péči

- Umírání a smrt jsou **běžnou součástí zdravotní péče**
- Péče nekončí úmrtím pacienta

Sestra

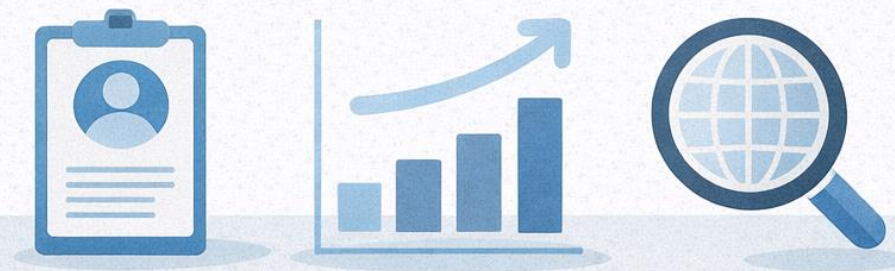
- je nejbližší profesionál u lůžka
- má často poslední kontakt s rodinou

co ukazuje výzkum a dobrá praxe

Pozůstalostní péče

Výzkum

- ✓ Zlepšuje následky
- ✓ Snižuje distres
- ✓ Poskytuje podporu

jak je péče o pozůstalé uchopena mimo Česko

Péče o pozůstalé je **uznaná součást zdravotní péče**

- komunikace po úmrtí
- follow-up kontakt (telefon, dopis)
- programy vedené sestrami

legislativní rámec v ČR

Péče o pozůstalé **není explicitně zmíněna**

Kompetence sester:

- ošetrovatelská péče
- komunikace s pacientem a rodinou
- zajištění důstojnosti při umírání
- zajištění a hodnocení kvalitní péče

Vyhláška 55/2011, verze 6, n)

Ostatní obory

Specializovaná paliativní péče

KTPP

Ambulance PM

MSPP

Lůžkový hospic

- Ošetrovateľská péče v onkologii a hematoonkologii
- Domáci a hospicová péče
- Komunitní péče

Výzvy do budoucna

- Péče o pozůstalé jako součást role sestry (kompetence novelizace vyhlášky)
- Vzdělávání pregraduální i specializační vzdělávání
- Podpora práce sestry (supervise, intervize, sdílení atd.)

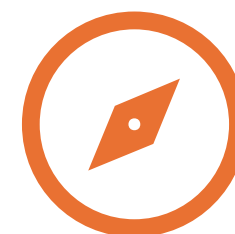
Sestra a pozůstalostní péče

Klíčová role

v doprovázení

v nasměrování

Reference

- Bartley, N., Rodriguez Grieve, L., Cooper, C., Kirsten, L., Wilson, C., Sajish, B., & Shaw, J. (2025). A Systematic Review of International Bereavement Models of Care and Implementation Barriers and Facilitators. *OMEGA - Journal of Death and Dying*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/00302228251315502>
- Hökkä M, Ravelin T, Coupez V, Vereecke D, Brennan J, Mathe T, Brandstötter C, Paal P, Spanu DE, Mitrea N. Core Palliative Care Competencies for Undergraduate Nursing Education: International Multisite Research Using Online Nominal Group Technique. *J Palliat Care*. 2024 Jul;39(3):217-226. doi: 10.1177/08258597241244605. Epub 2024 Apr 7. PMID: 38584432; PMCID: PMC11097607.
- Poradce pro pozůstalé (kód: 69-020-M), Národní kvalifikace profesí
- Vyhláška č. 55/2011 Sb., *Vyhláška o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků*

kosikovajitka@seznam.cz

Detský mobilný hospic

Rola sestry v starostlivosti o pozostalých

Mgr.Jolana Snopková
Praha 2026

Role sestry :

Ošetrovateľka

- poskytuje kvalitnú ošetrovateľskú starostlivosť podľa najnovších vedeckých poznatkov
- uspokojuje bio- psycho-sociálne potreby
- uplatňuje holistický prístup

Komunikátorka

- ovláda zásady efektívnej komunikácie
- využíva všetky zložky verbálnej a neverbálnej komunikácie
- má schopnosť počúvať a odpovedať

Učiteľka

- uplatňuje učenie vo všetkých sesterských činnostiach
- umožňuje získavať nové poznatky a technické zručnosti

Advokátka

- reprezentuje pacienta/ klienta
- tlmočí a vysvětluje práva
- akceptuje slobodnú voľbu pacienta/ klienta

Manažérka

- organizuje ,riadi a kontroluje činnosti zamerané na dosiahnutie cieľa
- poverí ošetrovateľskými úkonmi iné sestry a pomocné sily
- dohliada na činnosť pracovníkov a vyhodnocuje ju

Nositel'ka zmien

- uplatňuje účinné vodcovské schopnosti
- je sebakritická a aj kritická k iným
- je schopná podstúpiť riziko

Poradkyňa

- napomáha rozvíjať nové postoje , pocity, konania
- nabáda k hľadaniu nových riešení
- uplatňuje zmysel pre humor a pohotovosť

Líderka

- pomáha k dosiahnutiu cieľa , ktorý smeruje k zlepšeniu blaha pacienta/klienta
- uplatňuje vodcovský štýl citlivosti, energickosti, kritickosti,
- má organizačné schopnosti
- táto rola sa často zamieňa s rolou manažérky

Výskumníčka

- pozná výskumný proces a jeho terminológiu
- snaží sa preklenúť priepasť medzi výskumom a praxou

Úmrtie, smrť

- smrť dieťaťa býva stelesnením nespravodlivosti
- narúša prirodzený poriadok života
- všeobecne sa očakáva , že deti prežijú svojich rodičov
- smrť dieťaťa v akomkoľvek veku je bezpochyby veľmi ťažkou životnou udalosťou rodičov , ktorá zasiahne veľmi hlboko
- po úmrtí začína celoživotný proces trúchlenia
- nikde nie je stanovené , kedy sa má žiaľ pominúť a skončiť
- každý ním prechádza rozlične dlhý čas a rôznymi spôsobmi
- rodičia úmrtím svojho dieťaťa strácajú kus zo seba

Starostlivosť o pozostalých

- poskytnúť bezpečnú a empatickú prítomnosť „ **byť tam pre nich** „ cieľom nie je vziať bolesť na seba ,ale niest' ju spolu s rodinou
- snažiť sa uľahčiť rodičom proces lúčenia s dieťaťom
- vedieť rozlíšiť potreby rodiny:
emočné, spiritualne, informačné
- kontinuálna starostlivosť o rodičov , súrodencov a širšiu rodinu po úmrtí dieťaťa

Po úmrtí

Súkromie :

ak je v domácom prostredí veľa ľudí / širšej rodiny/ , snažiť sa zabezpečiť priestor pri zomretom dieťati pre rodičov bez vyrušovania

Čas:

netlačiť na rodinu , dovoliť rodičom a súrodencom stráviť s dieťaťom toľko času , koľko potrebujú

Fyzický kontakt :

umožniť rodičom dieťa držať, umyť, obliecť , ak si to želajú

Po úmrtí

Komunikácia :

používať jasné , citlivé výrazy / vyhnúť sa eufemizmom ako napr. „ odišiel „/

pri úmrtí bábätiiek - MEMORY BOXY / otlačky dlaní, nôh, pramienky vlasov,
fotografie, obľúbená hračka /

sestra by mala byť pozorovateľom a vedieť vyhodnotiť dané situácie v rodine

Komunikácia sestry s rodičmi :

Aktívne počúvanie :

- nechať rodičov rozprávať, neprerušovať , tolerovať ich dynamiku rozhovoru

Verbalizácia emócií :

- pomôcť rodičom pomenovať ich pocity, bolesť, hnev

Vyhnúť sa :

- vynechať frázy typu „ ste mladá „ budete mať ďalšie deti“ „bude to dobré“ Boh to takto chcel „

Komunikácia sestry s rodičmi

Neverbálna komunikácia :

- dôležité je dodržiavať očný kontakt
- primeraný dotyk / ak je akceptovaný /
- byť prítomná , byť tu a teraz

Praktická podpora rodičov

- pokojne a v klúde vysvetliť čo bude nasledovať / postup/ , administratíva, obhliadka mŕtveho tela, pohrebná služba
- citlivo vysvetliť informácie o možnostiach pitvy

Starostlivosť o súrodencov

- súrodenci bývajú často zabudnutými smútiacimi
- rodičom je potrebné vysvetliť , prečo je dôležité pravdivo a primerane veku sa porozprávať so súrodencami o smrti ich brata, či sestry
- deti prežívajú smútok rôznymi spôsobmi / napr. dochádza k regresii v správaní, hrajú sa na smrť..../

Spolupráca sestry v tíme

- s ostatnými sestrami
- s lekármi
- so psychológom
- s duchovným / podľa viery /
- so sociálnym pracovníkom
- s dobrovoľníkmi

Psychohygiena sestry

- dôležitosť **prevencie vyhorenia**
- starostlivosť o zomierajúce dieťa a jeho rodinu je **extrémne vyčerpávajúca**

Nástroje podpory :

- rozhovor v tíme po úmrtí
- supervízia
- oddelenie práce od súkromia
- povoliť si vlastné emócie „ **sestra nemusí byť skala** „

Skúsenosti v našom tíme po úmrtí detí

Viktória.....

Ferko.....

Martinko.....

Nikolas....

Skúsenosti v našom tíme po úmrtí detí

Matko

rod. Martinky

rod. Zlatky

Ďakujem za pozornosť

Cesta *W* domů

ROLE SESTRY V POZŮSTALOSTNÍ PÉČI O DĚTI

Konference Sestry v paliativní péči

Role sestry v závislosti na čase

- Prognóza v řádu dnů
- Prognóza v řádu hodin
- Chvilé při umírání
- Budoucí péče po úmrtí

Faktory ovlivňující péči

- Věk dítěte
- Prostředí
- Rodina, přístup k nemoci a umírání dospělých příbuzných dítěte

Intervence

- Navázání důvěry, pozornost dítěti
- Přivzetí dítěte k informacím a péči
- Prostor pro emoce a otázky dítěte
- Nabídka podpůrné a komplementární péče kolegů
- Nabídka publikací

Role sestry v rodině s dítětem v předškolním věku I. kazuistika

- Pacient s nádorovým onemocněním plic, generalizací do jater plic a skeletu
- Muž 28 let, žadatel o péči manželka, syn 2roky
- Zapůjčení oxymetru, tonometru, baterky, edukace ohledně pomůcek, dar v podobě stříkačky
- Všechny hovory v klidu, před dítětem pokud chce být přítomno
- Zdravotnický batoh vždy ponechán bezpečně mimo dosah dítěte či v dohledu sestry

Role sestry v rodině dětí školního věku

II. kazuistika

- Pacient s nádorovým onemocněním střeva, metastáza po peritoneu a do jater
- Muž 62 let, žadatelé o péči manželka a syn, vnoučata 6měsíců, 7 a 9 let
- Předání kontaktu na podpůrný tým
- Předání publikací : Máváme ti dědo; Když dinosaurům někdo zemře; Pod drnem
- Podpora k rituálu po úmrtí pacienta

Role sestry v rodině adolescenta

III. kazuistika

- Pacientka s generalizovaným nádorem ovárií, ileózní stav
- Žena 45 let, žadatel o péči a pečující expartner, syn 15 let
- Navázání důvěry, přivzetí k informacím a péči
- Prostor pro emoce
- Nabídka podpůrné a komplementární péče
- Využití odlehčovacích služeb, prostor pro otce se synem
- Nabídka publikací

Cesta domů

Děkuji Vám za pozornost

